

216 GUDS HAND HAR SKYDDAT KEJSARENS, STORFURSTENS LIF MOT LÖNNMÖRDARES FÖRNYADE ANSLAG.

Morgonbladet n:o 282, 4.XII 1879

Skulle miljoners glädje häröfver och tacksägelse till Gud kunna mildra det intryck, dessa upprepade mordförsök måste göra på den ädla Monarkens sinne, skulle hvar och en känna sitt sinne lättadt. Men tyvärr står sådant utöfver mensklig förhoppning. Desto större är anledningen till sorg för alla.

Må vi finnar dock låta glädjen öfver, att *Han*, vårt fäderneslands ädle vän och mäktiga stöd, ännu lefver, undertrycka den bitterhet mot dådens närmare och aflägsnare främjare, som hos oss kämpar att söka ett uttryck! Vi borde då börja med utropet: hvilka hem, hvilken uppfostran! Intet folk, som icke här söker det ondas rot, kan bota ett sådant epidemiskt vansinne, som det, hvilket i dessa upprepade dåd träder i dagen.

10

217 1855–1880. 2 MARS

Morgonbladet n:o 51, 2.III 1880

För att lefva måste ett folk ega tron på en framtid.

Söker man ett svar på frågan, hvad finska folket vunnit under det fjerdedels sekel, Kejsar Alexander II varit landets Storfurste, kan svaret sammanfattas i utsagon: det har lärt sig att tro på en framtid. Individens förtröstan eller misströstan kan bero af hans känslor eller af resonnement för eller emot. Men ett folks förtröstan hvilat endast och allenast på objektiva, faktiska förhållanden, på tillvaron af ett samhällsskick och ett statslif, som i sig innebär kraften att bestå och att utvecklas.

20

30

De fakta, på hvilka vårt folks framtidshopp nu stöder sig, må här kort antydas.

Först nu kunna vi tala om en nationalförmögenhet; ty under de tjugufem åren har densamma, besegrande tillfälliga landsolyckor, icke blott tillvuxit utöfver all jemförelse med förgångna tider, utan äfven visat sig mäktig att åstadkomma stora nationela företag. Våra kanaler, våra jernvägar, våra banker, vårt eget mynt i guld, de nya vägar, vårt landtbruk inslagit, vår vexande manufakturindustri, handels- och sjöfartens förkofran, som visar sig i nära tredubbelt värde för landets utrikeshandel, de nya institutioner, som trygga ytterligare framsteg – allt detta utgör lika många fasta rötter, ur hvilka landets framtid vexer upp. Eller hvem hörde för ett par decennier tillbaka talas om enskild förmögenhet till miljoner? Hvem trodde, att vi nu skulle nedlagt nära 80 miljoner i jernvägar, 8 miljoner för inlösen af donationsgods o. s. v. Opinier sopas bort af opinionsvindar. Men stora materiella intressen rödja sig sin framtidsväg, såsom sjelfva deras tillvaro utgör ett bevis, att säkerhet för deras framtid finnes.

40

Hvem har icke insett och prisat landets lycka att i arf ega humana lagar och, hvad än mera är, den ärfda aktningen för lagens helgd? Men de hafva varit blott ett arf och som sådant en osäker egendom, icke nationens eget verk. Nu hafva de blifvit ett uttryck för dess rättsmedvetande, som för hvarje dag med detta utvecklas, framför allt annat tillkännagifvande, att Finlands folk med förtröstan arbetar för en

50

framtid. Tanken på detta arbete hänvisar till grundvalen för all vår framtidsförtröstan, till det stora faktum, att landets grundlagar blifvit en sanning, och att sjelfva orden »Kejsaren och Storfursten» inskrifvits i Finlands grundlag. Fastare är i denna, i den nya landtdagsordningen, äfven folkets skattebevillningsrätt erkänd, och utöfvandet af densamma har för framtiden befäst den grund, på hvilken finska statsverket hvilar, såsom det faktiska uttrycket för Storfurstendömets statliga sjelfständighet.

10 Värnepligtshärens tillvaro, i sig ett uttryck för landets sjelfständiga statliga ställning, har gifvit finska statsverkets sjelfbestånd en ökad garanti. Detta är numera så inväfdt med och beroende af ständerbeslut, att detsamma föga i någon del kan utan ett sådant beslut rubbas. Endast af finska folkets egen omsorg och klokhed beror derföre numera dess framtid.

Låtom oss hoppas, att äfven den offentliga nationaluppfostran upphört att vara försöksfält och i likhet med samhällsskicket i öfrigt skall blifva en folkets sak. Den har redan så blifvit i folkskoleväsendet, detta de tjugufem åren tillhörande framtidsfulla verk.

20 Och huru skulle detta blad isynnerhet glömma, till hvilken framtid finska folkets eget språk och dess bärare, landets finska befolkning, under Alexander II:s hägn blifvit kallade. Efter den sorgligaste icke blott vanvård, utan afsigtliga förvisning från delaktighet i den allmänna menckliga bildningen, får denna befolkning nu tillträde till landets bildningsanstalter, och dess språk får till och med ljuda i universitetets salar. Snart skall i alla domstolar och embetsverk finska språket komma till sin rätt. Hvad ännu icke i dag är fullgjordt af denna stora reform, det skall ske i morgon; ty framtiden hörer densamma till. Och allt, hvad i denna det finska folkets sanna lifsfråga skett och skall ske, har blifvit möjligt genom Alexander II:s *motu proprio* förordning af d. 30 1 Augusti 1863, denna emancipationsakt för landets finska befolkning, hvilken till densamma bragte budskapet om ett nytt tidehvarf. Den öppnade äfven utrymme för det uppoffrande, trägna arbete, hvars frukt nu redan är en börjande finsk nationallitteratur, äfven denna högt vittnande om fast tro på framtiden.

Med tacksamhet mot Gud skådar derföre i dag finska folket tillbaka på det förflutna fjerdedelseklet, och för hvarje tilldragelse, som gifvit denna period stämpeln af ett framtidsrikt reformens och framstegens tidehvarf, möter dess blick ett verk af den högsinte, menniskoälskande, 40 milda Monark, som i en Finlands högtidsstund talade:

40 »I känna Mina tänkesätt och Mina välönskningar för de folks lycka och välgång, som Forsynen förtrott åt Min omsorg. Ingen handling från Min sida bör hafva kunnat störa det förtroende, som måste ega rum emellan Regent och folk. Mätte detta förtroende emellan Mig och det redbara trogna finska folket, framdeles såsom hitintills, utgöra den säkra föreningslänken Oss emellan. Den skall då kraftigt bidra att befördra detta folks lycka, som för Mitt hjerta alltid förblir dyrbart.»

50 Nej, intet har stört detta förtroende å finska folkets sida, och dess fasta tillförsigt är, att detsamma orubbadt fortlefver hos dess Storfurstte. *Han* har ju till sjelfva denna högtidsdag – enligt hvad det med visshet förmäles – skänkt Finland ett dyrbart vittnesbörd, att så är. Vid det tillfälle då nyss åberopade ord yttrades, vid landtdagens öppnande 1863, hade Monarken äfven sagt:

»Fasthållande de konstitutionellt monarkiska grundsatser, som upp-
bäras af finska folkets öfvertygelser samt äro sammanvuxna med
landets lagar och institutioner, vill jag... återgifva ständerna den

motionsrätt, dem af ålder tillhört, förbehållande Mig likväl initiativet i grundlagsfrågor.»

Äfven detta Nådiga löfte, det är nu uppfyllt af vår ädle Monark, som glömmet endast oförrätter och otacksamhet, men intet af hvad Han funnit kunna främja sina folks sanna väl. Må det vara tillåtet att tro, att denna gengåfva mot den kärlek, som denna dag så varmt strömmar Monarken till mötes, är en belöning för den sans och måtta, med hvilken landets ständer begagnat sina konstitutionella rättigheter, och må det tillåtas här åberopa det bevis på finska folkets försynthet, att under de sexton förgångna åren ingen enda röst höjts för att erinra om löftet. Må Monarken räkna äfven denna vördnadsfulla tystnad för ett bevis på Hans finska folks obegränsade förtroende. Verldshistorien skall icke mycket anteckna af vårt ringa folks öden. Men det stora Kejsardömet häfder hör densamma till, och för intet finskt hjerta kan det medvetandet vara likgiltigt, att *Zaren-Befriarens* regering skall fylla deras vackraste blad, att Alexander II:s namn skall stå i raden af de ädlaste regenters, verldshistorien känner. Gammal är den sanning, att mensklighetens förkämpar hårdast träffas af jordens sorger. Men tungt är det dock att veta, att den Monark, vår kärlek och tacksamhet så innerligt tillönskar, att denna jubeldag för Honom främst måtte vara en ostörd fridens och glädjens dag, tyvärr på densamma omhvärfves af tunga bekymmer. Vårt folks förhoppning står till Gud, att den tid ännu skall komma, då Han lycklig och lugn kan skåda tillbaka till sin för sina folk så välsignelserika bana, glad af öfvertygelsen, att försynen valt Honom att lägga en fast grund för deras lyckliga framtid.

10

20

218 VI MEDDELADE I N:O 62 EN RYSK TIDNINGS YTTTRANDEN ...

30

Morgonbladet n:o 67, 17.III 1880

Vi meddelade i n:o 62 en rysk tidnings yttranden med anledning af en i Paris utkommen broschyr rörande Finlands rättsliga ställning och framtid.

Författaren, tit. Becker, är en i detta land beryktad, men föga känd personlighet. Hvad man om honom vet, är, att han är en äfventyrare, sådan vårt land sällan producerat. Anledningen till hans expatriation var just icke aktningssjudande, och oss veterligen har ingen underrättelse om hans lif i utlandet ingått, som varit egnad att upphjelpa hans anseende. Han har der såsom militär tjenat de mest motsatta principer, men, såvidt känt är, ingenting uträttat till någon saks fromma eller någonstädes förmått förvärfa sig en fast och aktad samhällsställning.

40

Antagligen är det i brist på något annat förvärf som han numera tagit befattning med sitt fosterlands angelägenheter. Skada blott, att han gjort det i en syftning, som vore egnad att skada detsamma, om man kunde taga hans politiserande för annat än ett sladder utan all öfvertygelse, hopkommet för att fylla ett visst antal blad och betalas med ett visst antal *sous*.

I politiska frågor finnes väl icke någon så löslig och absurd mening, att den icke kan offentliggöras och finner läsare. Hvad den utländska pressen alldagligen tillför oss, utgör exempel härpå – att icke tala om vår egen fattiga litteratur, som väl äfven nu och då har sina praktstycken af tanklöshet. Utlänningen, som icke känner, hvar i verlden Finland ligger, men som i hr Beckers uppsats får veta, att alla Europas

50